

PRAKSISOVERSIGT · FORSIKRINGSRET

Praksisoversigt over forsikringssvig som strafbart bedrageri

Kvalifikation, forsøg, bevis og strafudmåling efter straffelovens §§ 279, 165 og 181, stk. 2

Version 2 Opdateret 16. jul. 2026 24 afgørelser · 2008-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Forsikringssvig forfølges strafferetligt som almindeligt bedrageri efter straffelovens § 279: forsikringstageren fremkalder eller udnytter retsstridigt en vildfarelse hos selskabet om en forsikringsbegivenhed for at opnå uberettiget vinding. Praksis viser tre gennemgående træk: forholdet påtales meget ofte kun som forsøg, fordi selskabets skadesinspektør eller taksator opdager svigen inden udbetaling; domfældelse hviler næsten altid på en indiciehelhed (kriminalteknik, alarmlog, teledata, fotometadata og gældsforhold) snarere end på ét enkelt bevis; og sanktionen ligger typisk på 40 dage til 6 måneders fængsel, som ved førstegangsforsøg gøres betinget med vilkår om samfundstjeneste. Ildspåsættelse af egen ejendom for at besvige brandforsikringen behandles derimod efter [straffelovens § 181, stk. 2](#) og trækker markant hårdere – helt op mod ubetinget fængsel i 1 år og 6 måneder.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Forsikringssvig kvalificeres som bedrageri efter straffelovens § 279 – den urigtige skadesanmeldelse er den handling, der retsstridigt fremkalder vildfarelsen hos selskabet.
- 02** Straffen fastsættes efter § 285, stk. 1 (fængsel indtil 1 år og 6 måneder); § 279 indeholder ikke selv en strafferamme.
- 03** Fordi § 285, stk. 1 hjemler mere end 4 måneders fængsel, er forsøg strafbart efter § 21, stk. 3 – og forsøg er den praktiske hovedregel, når selskabet afviser inden udbetaling.
- 04** Bedrageriet er fuldbyrdet ved udbetalingen; efterfølgende opdagelse eller tilbagebetaling ændrer ikke kvalifikationen.
- 05** Straffelovens § 289 finder ikke anvendelse på svig mod et privat forsikringsselskab, jf. § 289, stk. 2 – overbygningen er § 286, stk. 2 med en ramme på 8 års fængsel.
- 06** § 286, stk. 2 kræver særligt grov beskaffenhed navnlig på grund af udførelsesmåden, flere i forening, vindingens omfang eller et større antal forbrydelser – beløb i størrelsesordenen 200.000-250.000 kr. har i praksis ikke i sig selv udløst overbygningen.

- 07** Fortielse er ligestillet med aktiv løgn: den der undlader at oplyse en væsentlig omstændighed, som selskabet lægger til grund, udnytter en vildfarelse i § 279's forstand.
- 08** Domfældelse hviler typisk på en indiciehelhed – kriminaltekniske opbrudsspor, alarm- og sensorlog, fotometadata, teledata, taksatorhistorik og gældsforhold – ikke på ét enkelt bevis.
- 09** RKI-gæld og økonomisk trængsel indgår som motivindikator, men er aldrig bærende alene; det er de tekniske spor, der bærer bevisvurderingen.
- 10** Anmeldes det fingerede forhold også til politiet, foreligger selvstændig overtrædelse af § 165 (falsk anmeldelse) i sammenstød med § 279 – anmeldes en navngiven uskyldig, er det i stedet § 164.
- 11** Ildspåsættelse af egen ejendom med forsæt til at besvige brandforsikringen straffes efter § 181, stk. 2 med samme ramme som brand på fremmed ejendom – fængsel indtil 6 år.
- 12** § 181, stk. 2 kræver kun sædvanligt forsæt, ikke hensigt; det er tilstrækkeligt, at gerningsmanden har indset besvigelsen som overvejende sandsynlig.
- 13** Er branden påsat, men kravet aldrig rejst, foreligger alene § 181, stk. 2 – først skadesanmeldelsen aktualiserer § 279.
- 14** Betinget dom med samfundstjeneste er udgangspunktet ved førstegangsforhold uden brandstiftelse, uanset at beløbet er stort.
- 15** Ubetinget straf udløses navnlig af recidiv, forhold begået kort efter prøveløsladelse, systematisk gentagelse eller ildspåsættelse.
- 16** Selskabets erstatningskrav henvises hyppigt til civilt søgsmål efter retsplejelovens § 992, stk. 1, når opgørelsen er utilstrækkeligt dokumenteret – men afvisningen afskærer ikke kravet, jf. § 992, stk. 2.
- 17** Forsikringsselskabets adgang til straffesagens akter efter retsplejelovens § 41 d, stk. 1 forudsætter, at straffesagen er endeligt afsluttet; i verserende sager er selskabet henvist til meroffentlighed efter § 41 h, stk. 1.
- 18** Den civile dækningssag og straffesagen kører på forskellige beviskrav – selskabet kan løfte sin civile bevisbyrde uden at der nogensinde rejses tiltale.
- 19** At blive fundet ansvarlig for forsætlig brandstiftelse i en civil forsikringssag er så indgribende, at anken kun kan afvises efter retsplejelovens § 368 a under særlige omstændigheder.

§ 1 Gerningsindholdet: skadesanmeldelsen som bedrageri efter § 279

Forsikringssvig har ingen selvstændig bestemmelse i straffeloven. Den forfølges som almindeligt bedrageri efter [straffelovens § 279](#), hvis gerningsindhold rammer forsikringsforholdet præcist:

For bedrageri straffes den, som, for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, ved retsstridigt at fremkalde, bestyrke eller udnytte en vildfarelse bestemmer en anden til en handling eller undladelse, hvorved der påføres denne eller nogen, for hvem handlingen eller undladelsen bliver afgørende, et formuetab.

Oversat til forsikringssagen: den urigtige eller fortiede skadesanmeldelse er den handling, der **fremkalder** vildfarelsen; selskabets anerkendelse af kravet og udbetalingen er den **handling**, som skadelidte bestemmes til; og udbetalingen er selskabets **formuetab**. At retsstridigheden også kan bestå i en ren fortielse, er fast antaget. I **AM2022.11.01V (S-0646-22)** havde tiltalte ikke løjet aktivt om bilens kilometerstand – han havde blot undladt at oplyse, at speedometeret efter en reparation viste 126.282 km, mens bilen faktisk havde kørt over 201.638 km, hvilket flyttede erstatningen fra 25.000 kr. til 41.000 kr. Vestre Landsret fandt dette tilstrækkeligt:

Da tiltalte – som anført af byretten – ikke på noget tidspunkt gjorde Forsikringsselskab opmærksom på det faktiske højere kilometertæller, selv om han måtte indse, at dette var en væsentlig oplysning, finder landsretten efter en samlet vurdering, at tiltalte er skyldig i den rejste tiltale.

Den praktiske anvendelse er så indarbejdet, at Justitsministeriets [vejledning om anklageskrifter](#) opstiller forsikringssvig som en af standardformuleringerne under § 279:

bedrageri efter straffelovens § 279, ved den i strid med sandheden til forsikringsselskabet, ..., at have anmeldt, at der fra hans bopæl var stjålet for kr., hvorefter udbetalte kr.

Selskabet behøver ikke være det eneste offer. I [SS 2-13486/2009](#) blev en medicinstuderende bedraget i forbindelse med forsikringssvind, og forholdet henført under § 279, jf. [§ 285, stk. 1](#). Den generelle bedrageripraksis uden forsikringsselement behandles under [bedrageri](#).

LOV	Straffeloven § 279	Straffeloven § 285, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Dom for forsøg på bedrageri ved urigtige oplysninger om bilens kilometertal i forsikringssag		01.11.2022
	Byretten · Dom for bedrageri mod medicinstuderende i forbindelse med forsikringssvind		11.02.2010

Strafferammerne: § 285, stk. 1 som normalramme – og hvorfor § 289 ikke gælder

[Straffelovens § 279](#) indeholder ingen strafferamme. Den findes i [§ 285, stk. 1](#), hvorefter de i §§ 276, 276 a og 278-283 nævnte forbrydelser straffes med **fængsel indtil 1 år og 6 måneder**. Rigsadvokatmeddelelsen bekræfter systematikken i [afsnittet om normalstraffen](#): straffen fastsættes normalt efter § 285, medmindre forholdet er af særlig grov beskaffenhed eller mindre strafværdigt.

Overbygningen er [§ 286, stk. 2](#), der hæver rammen til **fængsel indtil 8 år**, når bedrageri er af særligt grov beskaffenhed "navnlig på grund af udførelsesmåden, eller fordi forbrydelsen er udført af flere i forening, eller som følge af omfanget af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået". Rigsadvokatmeddelelsen gengiver kriterierne uændret i [pkt. 5.1.2](#).

I nedadgående retning sætter [§ 287](#) grænsen. Rigsadvokatmeddelelsen fastslår i [pkt. 5.1.3](#): "Grænsen for underslæb og bedrageri er ligeledes 8.000 kr., eventuelt lidt højere, når erstatning er betalt." Under denne grænse afgøres forsikringssvig som udgangspunkt med bøde.

§ 289 finder derimod ikke anvendelse på svig mod et privat forsikringsselskab. Det følger direkte af [§ 289, stk. 2](#), hvorefter bestemmelsen "kun [finder] anvendelse, hvis der i den i stk. 1 nævnte lovgivning er henvist til denne bestemmelse", og stk. 1 angår alene skatte-, told-, afgifts- eller tilskudslovgivningen. Rigsadvokatmeddelelsen præciserer i [pkt. 4.3](#), at "tilskudslovgivning" dækker national lovgivning om tilskud eller støtte til borgere og virksomheder – ikke privatretlige forsikringsaftaler. Den relevante skærpsbestemmelse ved forsikringssvig er derfor § 286, stk. 2, ikke § 289.

Den samme åbne afvejning, som § 286 hviler på, var tilsigtet allerede fra 1930-straffeloven. Af forarbejderne til lovforslagets grovhedsbestemmelse fremgår:

Ligesom Kommissionen har man ikke ment, at der, saaledes som i Straffelovens § 228 og § 229, bør opstilles en skarp Afgrænsning mellem simpelt og groft Tyveri. De Tilfælde af groft Tyveri, der er anført i Stk. 1, er derfor ogsaa kun anført som Eksempler.

Opregningen er altså eksemplifikatorisk, og grovhedsvurderingen er en helhedsbedømmelse. Rammen i § 286, stk. 1 blev senere nedsat fra 6 til 4 års fængsel ved **lov af 1. juni 1982 om ændring af borgerlig straffelov (Straffene for berigelsesforbrydelser m.v.)** med virkning fra 1. juli 1982 og er sidenhen igen forhøjet; senere ændringer af § 286, stk. 1 har navnlig angået organiseret indbrudskriminalitet (2011) og systematisk eller organiseret afpresning (2017) og er uden betydning for forsikringssvig, der ligger i stk. 2.

LOV

[Straffeloven § 285, stk. 1](#)[Straffeloven § 286, stk. 1, 2](#)[Straffeloven § 287](#)[Straffeloven § 289, stk. 1, 2](#)

§ 3 Forsøg efter § 21 – den praktiske hovedregel

Fordi [§ 285, stk. 1](#) hjemler fængsel i 1 år og 6 måneder, er tærsklen i [§ 21, stk. 3](#) – at forsøg kun straffes, når der kan idømmes mere end 4 måneders fængsel – rigeligt opfyldt. Forsøg er derfor strafbart, og det er i praksis den hyppigste kvalifikation ved forsikringssvig: selskabets skadesinspektør, taksator eller interne systemer opdager typisk uoverensstemmelsen, **inden** pengene forlader kassen.

Mønstret går igen på tværs af modus:

- **AM2017.10.13Ø2** ([fingeret indbrud i restaurant](#)) – anmeldt værdi 218.312,20 kr., aldrig udbetalt.
- **15-3508/2009** ([sølvtoj fotograferet efter "indbruddet"](#)) – ca. 58.000 kr., "forsikringsselskabet nægtede udbetalingen".
- **AM2022.11.01V** ([kilometerstand](#)) – selskabet opdagede divergensen via fejllog og tidligere taksatorrapporter, "før erstatningen blev udbetalt".
- **S-138-18** ([fingeret færdselsuheld](#)) og **S-0345-09** ([stjålne højttalere](#)) – begge afgjort som forsøg efter § 279, jf. [§ 21](#).

Omvendt er bedrageriet **fuldbyrdet** ved udbetalingen, og senere opdagelse eller tilbagebetaling ændrer ikke kvalifikationen. Det er tydeligt i [S-1168-21](#), hvor Vestre Landsret formulerede fuldbyrdelsen direkte:

Efter det ovenfor anførte og efter bevisførelsen i øvrigt, er det bevist, at tiltalte i strid med sandheden til politiet har anmeldt, at der var begået indbrud i hendes lejlighed, og at hun ved anmeldelse af indbruddet til sit forsikringsselskab formåede forsikringsselskabet til at udbetale sig 245.238 kr.

Spørgsmålet om **frivillig tilbagetræden** fra forsøget efter § 21 rejses jævnligt, men sjældent med held. I [S-2862-18](#) – hvor tiltalte fremlagde falske ansættelses- og opsigelsesdokumenter i en civil retssag mod sit forsikringsselskab om invalidepension – tiltrådte Østre Landsret, at der ikke var sket frivillig tilbagetræden, da tiltalte hverken havde oplyst sin advokat om dokumentfalsken eller foretaget handlinger, der kunne hindre forbrydelsens fuldbyrdelse. Sagen er samtidig et af de få eksempler på, at forsikringssvig henføres under [§ 286, stk. 2](#): dokumenterne havde skabt risiko for et formuetab på over 2,5 mio. kr.

LOV	Straffeloven § 21, stk. 1, 3	Straffeloven § 279	Straffeloven § 286, stk. 2
PRAKSIS	Landsretten · Landsretsdom om forsikringssvig og falsk anmeldelse af indbrud efter fund af "stjålne" genstande 09.11.2022 Landsretten · Dom for forsøg på bedrageri ved urigtige oplysninger om bilens kilometertal i forsikringssag 01.11.2022 Landsretten · Dokumentfalsk og forsøg på groft bedrageri i retssag om invalidepension – Fængsel og samfundstjeneste 13.05.2019 Landsretten · Landsretten dømmer for forsøg på forsikringsbedrageri ved fingeret færdselsuheld: Betinget fængsel og samfundstjeneste 30.04.2018 Landsretten · Falsk anmeldelse og forsøg på bedrageri over for forsikringsselskab ved fingeret indbrud i restaurant 13.10.2017 Landsretten · Dom for forsøg på bedrageri via falske forsikringsanmeldelser af stjålne genstande 10.05.2010 Landsretten · Ankesag om forsøg på forsikringsbedrageri vedrørende stjålne højttalere 11.03.2009		

§ 4 Modus 1: det fingerede indbrud

Det iscenesatte indbrud er den klassiske forsikringssvig og den bedst belyste sagstype. Gerningsmanden anmelder et indbrud, der aldrig har fundet sted, og opgiver en tabsliste til selskabet – ofte med et selvopfundet opbrudssted som forklaring på adgangsvejen. Det er netop opbrudsstedet, der som regel afslører forholdet.

I [AM2017.10.13Ø2](#) ([fingeret indbrud i restaurant](#)) var det alarmsystemets log, der bar sagen: kun køkkensensoren blev udløst, mens de områder, hvor de angiveligt stjålne effekter skulle have ligget, ikke registrerede nogen aktivitet. Teknologisk Institut fandt ingen anvendelige indbrudsmærker på vinduet. Hertil kom, at tiltalte kort før hændelsen havde udvidet sin forsikring til at dække indbrud, og at det anmeldte beløb på 218.312,20 kr. næsten præcist svarede til hans RKI-gæld. At tiltaltes telefon efter teleoplysningerne befandt sig i København, da alarmen gik, kunne ikke redde ham:

Det forhold, at tiltaltes telefon efter teleoplysningerne har befundet sig i København på det tidspunkt, hvor alarmen gik kl. 22.16, ændrer ikke ved, at det efter en samlet vurdering af omstændighederne må lægges til grund, at der ikke var tale om et reelt indbrud, og at tiltalte var bekendt hermed.

[S-1168-21](#) er instruktiv, fordi de to instanser nåede modsatte resultater. Retten i Randers frifandt i 2021, fordi identiteten af de beslaglagte designgenstande ikke var ført, og fordi der manglede en kriminalteknisk undersøgelse af vinduet. Efter at undersøgelsen blev foretaget, domfældte Vestre Landsret i 2022:

Efter hans erklæring, sammenholdt med hans forklaring for landsretten, der støttes af den forklaring, der er afgivet af politiassistent Vidne3, lægger landsretten til grund, at en gerningsmand ikke kan have skaffet sig adgang til lejligheden ved opbud af det pågældende vindue, hvis det var lukket med vrideren.

Identifikationen skete ved detaljeret fotosammenligning – åreforløb i en bordplade, afsmitninger på et natbord, inskription i bunden af en vase – og tiltaltes forklaring om at have genanskaffet en bronzeskulptur, der kun findes i 4-6 eksemplarer, for 200 kr. i en genbrugsbutik blev afvist som utroværdig.

I [S-0094-16](#) var indbruddet fiktivt på en anden måde: en medgerningsmand udførte efter aftale "indbruddet" og opbevarede de genstande, der derefter blev anmeldt stjålet. Selskabet udbetalte 213.160 kr. Medvirken blev henført under [§ 23](#).

AM2019.12.05Ø (tre forhold på seks uger) viser, hvor lidt der skal til, når de fysiske spor taler imod forklaringen. Om det anmeldte indbrud udtalte Østre Landsret, at det var **helt utænkeligt**, at der skulle være sket indstigning gennem et vindue, hvor der stadig sad større skarpe glasdele tilbage i bunden og på siderne af rammen – og at en indbrudstyv skulle have båret guitar og forstærker ud denne vej frem for at åbne hoveddøren. At tiltalte samtidig hævdede at have opbevaret 100.000 kr. kontant i et uaflåst køkkenskab, indgik som selvstændigt usandsynlighedsmoment sammenholdt med hans skatteoplysninger og kontoudtog.

LOV	Straffeloven § 23	Straffeloven § 165	Straffeloven § 279
PRAKSIS	Landsretten · Landsretsdom om forsikringssvig og falsk anmeldelse af indbrud efter fund af "stjålne" genstande 09.11.2022 Landsretten · Dom for forsøg på forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse: Landsretten skærper straffen efter domfældelse for alle tre forhold 05.12.2019 Landsretten · Falsk anmeldelse og forsøg på bedrageri over for forsikringsselskab ved fingeret indbrud i restaurant 13.10.2017 Landsretten · Fuld betinget dom i landsretten for forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse efter ny lov om samfundstjeneste 07.11.2016		

§ 5 Modus 2: bilen – fingeret tyveri, soloskade og oppustede opgørelser

Køretøjer udgør den anden store sagsgruppe. Her er de afslørende spor typisk fysiske eller registermæssige snarere end kriminaltekniske i snæver forstand.

I [S-3209-17](#) anmeldte tiltalte i august 2012 sin Renault Megane stjålet til både politiet og selskabet, der udbetalte 38.000 kr. (22.353 kr. til panthaver og 15.647 kr. til tiltalte). I januar 2015 blev bilen fundet parkeret ved tiltaltes egen arbejdsplads – uden tegn på indbrud eller opbrud af tændingslåsen og med en gyldig parkeringstilladelse i forruden, betalt via løbende løntræk. Byretten og landsretten lagde afgørende vægt på et enkelt indicium:

Retten finder, at det ved disse oplysninger sammenholdt med sagens øvrige omstændigheder, herunder at tiltalte alene afleverede en ud af to bilnøgler til forsikringsselskabet, at det med den til domfældelse fornødne sikkerhed er bevist, at tiltalte i strid med sandheden anmeldte til politiet og forsikringsselskabet, at bilen var blevet stjålet.

Nøgleantallet er et tilbagevendende bevistema: en reel tyverihændelse efterlader normalt ejeren i besiddelse af alle nøgler.

Beslægtede varianter i praksis:

- [S-386-20](#) – bortskaffelse af en firmabil kombineret med svigagtig tyverianmeldelse; § 279, jf. [§ 285, stk. 1](#), betinget fængsel og erstatningspligt.
- [S-138-18](#) – fingeret færdselsuheld; forsøg efter § 279, jf. § 21, med tillægsstraf efter [§ 89](#).
-

[S-717-09](#) – forsikringsbedrageri gennem forsætlige påkørsler, i sammenstød med hærværk efter [§ 291, stk. 1](#).

- **AM2022.11.01V** ([S-0646-22](#)) – den oppustede opgørelse i ren form: skaden var reel, men grundlaget for erstatningsberegningen fortiet.
- [SS-159/2025-BOR](#) – nyere byretspraksis, hvor forsikringsbedrageri efter § 279 kombineres med falsk anmeldelse og færdselslovsovertrædelser.

Bemærk, at **AM2022.11.01V** trækker en vigtig grænse: det er ikke et krav, at selve forsikringsbegivenheden er fingeret. Hærværket på bilen havde faktisk fundet sted. Svigen lå alene i at fortie en oplysning, der var afgørende for erstatningsudmålingen. Den rene civilretlige side af oppustede skadesopgørelser behandles under [forsikringssvig-daekningsbortfald](#).

LOV

[Straffeloven § 89](#)
[Straffeloven § 279](#)
[Straffeloven § 285, stk. 1](#)
[Straffeloven § 291, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsretten · Bedrageri ved bortskaffelse og svigagtig tyverianmeldelse af firmabil – Betinget fængsel og erstatningspligt	08.02.2023
	Landsretten · Dom for forsøg på bedrageri ved urigtige oplysninger om bilens kilometertal i forsikringssag	01.11.2022
	Landsretten · Betinget fængsel for bedrageri og falsk anmeldelse: Anmeldelse af biltyveri for at opnå forsikringserstatning	04.06.2018
	Landsretten · Landsretten dømmer for forsøg på forsikringsbedrageri ved fingeret færdselsuheld: Betinget fængsel og samfundstjeneste	30.04.2018
	Landsretten · Østre Landsrets dom vedrørende forsikringsbedrageri og hærværk gennem forsætlige påkørsler	21.09.2009
	Byretten · Betinget fængsel for falsk anmeldelse, forsikringsbedrageri og overladelse af bil til person uden kørekort	05.09.2025

§ 6 Bevisførelsen: indiciehelheden som domfældelsesgrundlag

Ingen forsikringssvigsag afgøres på ét bevis. Domfældelse hviler på en samlet vurdering, hvor tiltaltes forklaring tilsidesættes som utroværdig, fordi den ikke kan forliges med de tekniske spor. Østre Landsret formulerede metoden kort i **AM2019.12.05Ø**:

Efter en samlet bedømmelse af det fremkomne i sagen finder landsretten det bevist, at tiltalte er skyldig i forholdene omfattet af tiltalen, der tidsmæssigt ligger ganske tæt på hinanden og kort tid efter tiltaltes prøveløsladelse den 27. oktober 2017. Landsretten har herved lagt vægt på indholdet af de afgivne vidneforklaringer sammenholdt med sagens øvrige oplysninger, herunder om tiltaltes økonomiske forhold.

De bevismidler, der går igen på tværs af praksis:

Bevismiddel	Funktion	Eksempel
Kriminaltekniske opbrudsspor	Udelukker den påståede adgangsvej	S-1168-21, AM2019.12.05Ø-, AM2017.10.13Ø2
Alarm- og bevægelsessensorlog	Viser hvor der (ikke) var aktivitet	AM2017.10.13Ø2
Fotometadata / dateringsanalyse	Afslører at "stjålne" ting fotograferedes efter anmeldelsen	15-3508/2009

Skadesinspektørens observationer	Genfinder anmeldte effekter hos sikrede	S-1168-21
Taksator- og værkstedshistorik	Dokumenterer sagens reelle tal over tid	AM2022.11.01V
Teledata og masteoplysninger	Placerer eller diskvalificerer forklaringer	AM2017.10.13Ø2
Nøgleaflevering	Reel tyveri efterlader alle nøgler hos ejeren	S-3209-17
RKI-gæld, skatteoplysninger, kontoudtog	Motivindikator og troværdighedstest	AM2017.10.13Ø2, AM2019.12.05Ø

Den kriminaltekniske undersøgelse er ofte udslagsgivende – og dens fravær er det også. I [S-1168-21](#) blev tiltalte frifundet i byretten netop, fordi den manglende undersøgelse af vinduet forhindrede en konstatering af, om det var opbrudt; undersøgelsen blev foretaget efter frifindelsen, og landsretten omgjorde dommen. I [15-3508/2009](#) fastslog en kriminalteknisk erklæring "med meget stor sandsynlighed", at de fotos, der var indleveret som dokumentation for de stjålne genstande, var taget **efter** anmeldelsen af indbruddet – det var alene nok til forsæt, selvom vidnet, der skulle have ejet effekterne, var alderdomssvækket og derfor ikke kunne bidrage.

RKI-gæld og økonomisk trængsel indgår konsekvent, men aldrig som selvstændigt bærende bevis. I [AM2017.10.13Ø2](#) var sammenfaldet mellem det anmeldte beløb og gælden påfaldende, men det var alarmloggen og fraværet af opbrudsmærker, der bar domfældelsen.

LOV

[Straffeloven § 279](#)

PRAKSIS

- Landsretten** · Landsretsdom om forsikringssvig og falsk anmeldelse af indbrud efter fund af "stjålne" genstande 09.11.2022
- Landsretten** · Dom for forsøg på bedrageri ved urigtige oplysninger om bilens kilometertal i forsikringssag 01.11.2022
- Landsretten** · Dom for forsøg på forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse: Landsretten skærper straffen efter domfældelse for alle tre forhold 05.12.2019
- Landsretten** · Betinget fængsel for bedrageri og falsk anmeldelse: Anmeldelse af biltyveri for at opnå forsikringserstatning 04.06.2018
- Landsretten** · Falsk anmeldelse og forsøg på bedrageri over for forsikringsselskab ved fingeret indbrud i restaurant 13.10.2017
- Landsretten** · Dom for forsøg på bedrageri via falske forsikringsanmeldelser af stjålne genstande 10.05.2010

Sammenstødet med falsk anmeldelse – § 165 og afgrænsningen til § 164

§ 7

Den fingerede skade anmeldes næsten altid **både** til politiet og til selskabet – selskaberne kræver som regel politianmeldelse som dokumentation for tyveri og indbrud. Dermed foreligger to selvstændige forbrydelser i sammenstød.

[Straffelovens § 165](#) rammer politianmeldelsen:

Den, der til offentlig myndighed anmelder en strafbar handling, der ikke er begået, såvel som den, der til sådan myndighed indgiver falske klagemål, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Sammenstødet ses gennemgående: [S-1168-21](#), [S-3209-17](#), [S-0094-16](#), [AM2019.12.05Ø-](#), [SS-1827/2008-ODE](#) og [S-2703-10](#) er alle afgjort efter både § 165 og § 279.

[AM2017.10.13Ø2](#) viser, at gerningsmanden ikke selv behøver løfte telefonrøret. Her var det en ansat, der ringede til politiet, men Østre Landsret domfældte alligevel efter § 165:

Tiltalte kørte efter det oplyste til stedet sammen med Vidne 1. Det er ubestridt, at det var Vidne 1, der ringede til politiet, men tiltalte var klar over, at der blev foretaget anmeldelse og blev på stedet sammen med Vidne 1 og afventede politiets tilstedekomst. Da det som anført under forhold 2 må lægges til grund, at der ikke reelt havde været et indbrud, hvilket tiltalte var bekendt med, er det godtgjort, at tiltalte ligeledes er skyldig efter anklageskriftet i forhold 1.

Det er værd at bemærke, at byretten oprindeligt havde frifundet for § 165 – landsretten domfældte for begge forhold og forhøjede straffen fra det, byretten havde fastsat, til 5 måneders fængsel.

Afgrænsningen til § 164 er væsentlig. § 165 rammer anmeldelsen af en ikke-begået handling; § 164 rammer den, der giver urigtige oplysninger med forsæt til, at en **uskyldig** sigtes eller dømmes. I forsikringssagerne er § 165 hovedreglen, fordi den fingerede gerningsmand er ukendt. Peger anmelderen derimod på en navngiven person, forskydes kvalifikationen – det ses i [SS-159/2025-BOR](#), hvor forsikringsbedrageriet efter § 279 blev kombineret med § 164, stk. 1.

Sondringen blev skærpet ved **lov af 2. juni 1967 om ændringer i borgerlig straffelov**, hvor §§ 164 og 165 blev nyaffattet efter indstilling fra Straffelovrådet. Af forarbejderne fremgår om § 164, at rådet ønskede at klargøre forsætskravet:

Rådet foreslår en ny formulering, hvorefter det klargøres, at strafansvar alene er betinget af sædvanligt forsæt.

Den samme bevægelse – fra hensigtskrav til sædvanligt forsæt – genfindes i § 181, stk. 2, jf. nedenfor.

LOV	Straffeloven § 164, stk. 1	Straffeloven § 165	Straffeloven § 279
PRAKSIS			
	Landsretten · Landsretsdom om forsikringssvig og falsk anmeldelse af indbrud efter fund af "stjålne" genstande		09.11.2022
	Landsretten · Dom for forsøg på forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse: Landsretten skærper straffen efter domfældelse for alle tre forhold		05.12.2019
	Landsretten · Betinget fængsel for bedrageri og falsk anmeldelse: Anmeldelse af biltyveri for at opnå forsikringserstatning		04.06.2018
	Landsretten · Falsk anmeldelse og forsøg på bedrageri over for forsikringsselskab ved fingeret indbrud i restaurant		13.10.2017
	Landsretten · Fuld betinget dom i landsretten for forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse efter ny lov om samfundstjeneste		07.11.2016
	Landsretten · Dom for forsikringssvind og forsætlig brandstiftelse af eget hjem		03.08.2011
	Byretten · Betinget fængsel for falsk anmeldelse, forsikringsbedrageri og overladelse af bil til person uden kørekort		05.09.2025
	Byretten · Dom for bedrageri og falsk anmeldelse med udvisning		09.04.2008

§ 8 Ildspåsættelse for forsikringssummen – § 181, stk. 2

Den groveste form for forsikringssvig er at brænde sin egen ejendom af. Straffeloven har en særbestemmelse netop til dette formål i [§ 181, stk. 2](#):

På samme måde straffes den, der med forsæt til at besvige brandforsikringen eller krænke panthaveres rettigheder eller med lignende retsstridigt forsæt forvolder ildebrand på egen ejendom eller på andens ejendom med ejerens samtykke.

"På samme måde" henviser til [stk. 1](#) – **fængsel indtil 6 år**. Brand på egen ejendom for forsikringssummens skyld sidestilles altså fuldt ud med brand på fremmed ejendom, og [stk. 3](#) hæver rammen til 10 år ved særligt skærpende omstændigheder.

Forsætskravet er sædvanligt forsæt – ikke hensigt. Det blev udtrykkeligt afklaret ved **lov af 4. juni 1965 om ændringer i borgerlig straffelov (Konfiskation, fuldbyrdelse af frihedsstraf m.v.)** med virkning fra 1. juli 1965. Af forarbejderne til ændringen af § 181, stk. 2 fremgår:

Denne bestemmelse har i praksis givet anledning til tvivl med hensyn til de subjektive strafbarhedsbetingelser. Udtrykkene „for at“ og „hensigt“ taler for en fortolkning, hvorefter strafansvar er betinget af, at gerningsmanden ved ildspåsættelsen har tilstræbt den i bestemmelsen omhandlede retskrænkelse. Det synes dog at være den overvejende opfattelse, at strafansvar alene forudsætter sædvanligt forsæt og således kan pålægges også i tilfælde, hvor gerningsmanden vel ikke har tilstræbt retskrænkelsen, men dog har vidst eller indset som overvejende sandsynligt, at denne ville blive følgen af hans handling. Det foreslås at præcisere reglen i overensstemmelse med denne sidstnævnte opfattelse.

Det er derfor tilstrækkeligt, at gerningsmanden har indset besvigelsen af brandforsikringen som overvejende sandsynlig følge – anklagemyndigheden skal ikke bevise, at forsikringssummen var motivet.

Strafferammerne fik deres nuværende udformning ved **lov af 27. maj 1981 om ændring af borgerlig straffelov (Voldtægt, røveri og brandstiftelse)** med virkning fra 1. juli 1981, hvorved strafminimum i § 181, stk. 1 på 6 måneders fængsel blev ophævet og erstattet af en normalramme på 6 år og en skærpet ramme på 10 år.

Praksis viser to distinkte spor:

- **Både brand og krav:** [S-2703-10](#) – forsikringssvindel og forsætlig brandstiftelse af eget hjem, afgjort efter [§ 165](#), [§ 181, stk. 2](#), [§ 279](#) og [§ 89](#). Sanktionen blev **fængsel i 1 år og 6 måneder ubetinget** – det hårdeste niveau i denne oversigts materiale.
- **Brand uden krav:** [S-1457-17](#) – påsat brand i egen villa med forsæt til forsikringsbedrageri, afgjort **alene** efter [§ 181, stk. 2](#), jf. [§ 56, stk. 1](#) og [§ 62](#), med betinget straf og vilkår om samfundstjeneste.

Sondringen er doktrinært vigtig: [§ 181, stk. 2](#) er fuldbyrdet ved ildspåsættelsen, uanset om der nogensinde rejses krav. Først skadesanmeldelsen aktualiserer [§ 279](#) – enten som forsøg eller, ved udbetaling, som fuldbyrdet bedrageri.

At betinget straf overhovedet er mulig ved [§ 181](#), bekræftes af [Sag 263/2015](#), hvor Højesteret fastsatte betinget fængsel med samfundstjeneste for brandstiftelse efter [§ 181, stk. 1](#). Ved bedømmelsen af, om forholdet skal henføres under den skærpede ramme i [stk. 3](#), gælder en helhedsvurdering. Vestre Landsret citerede i [S-0094-23](#) Straffelovrådet herom:

"Anvendelsen af den skærpede strafferamme vil også kunne komme på tale, hvor der til samtidig påkendelse foreligger flere tilfælde af brandstiftelse, eller hvor gerningsmanden tidligere er straffet for brandstiftelse. Der må anlægges en helhedsvurdering af sagens grovhed, hvori også andre momenter kan indgå."

Den generelle brandstiftelsespraksis behandles under [brandstiftelse](#).

LOV

[Straffeloven § 56, stk. 1](#)[Straffeloven § 62](#)[Straffeloven § 165](#)[Straffeloven § 181, stk. 1-3](#)[Straffeloven § 279](#)PRAKSIS **Højesteret** · Betinget fængsel og samfundstjeneste for brandstiftelse efter straffelovens § 181, stk. 1

30.05.2016

Landsretten · Seriemæssig brandstiftelse begået af stationschef: Fængsel i 4 år og rettighedsfrakendelse	20.06.2023
Landsretten · Betinget straf for påsat brand i egen villa med forsæt til forsikringsbedrageri	20.03.2018
Landsretten · Dom for forsikringssvindel og forsætlig brandstiftelse af eget hjem	03.08.2011

§ 9 Strafudmålingen: niveauer og valget mellem betinget og ubetinget

Praksis tegner et forholdsvis fast billede. Ved rene forsikringsbedragerier uden brandstiftelse ligger niveauet på **40 dage til 6 måneders fængsel**, og straffen gøres ved førstegangsforsøgsforhold som udgangspunkt betinget – ofte med vilkår om samfundstjeneste efter § 62 og § 63.

Sag	Modus	Beløb	Stadium	Sanktion
AM2022.11.01V	Fortiet kilometerstand	16.000 kr. i merkrav	Forsøg	40 dage betinget
15-3508/2009	Fotos af ikke-stjålet sølvtoj	ca. 58.000 kr.	Forsøg	60 dage betinget (§ 56, stk. 2)
S-3209-17	Fingeret biltyveri	38.000 kr. udbetalt	Fuldbyrdet	60 dage betinget
AM2017.10.13Ø2	Fingeret indbrud i restaurant	218.312 kr.	Forsøg	5 mdr. betinget + 100 t. samfundstjeneste
S-0094-16	Fiktivt indbrud (m. medgerningsmand)	213.160 kr. udbetalt	Fuldbyrdet	6 mdr. fuldt betinget + 120 t. samfundstjeneste
S-1168-21	Fingeret indbrud, designgenstande	245.238 kr. udbetalt	Fuldbyrdet	6 mdr. betinget + 120 t. samfundstjeneste
AM2019.12.05Ø	Tre forhold på seks uger	181.088 kr.	Forsøg	5 mdr. ubetinget (tillægsstraf)
S-2862-18	Falske dokumenter i civil pensionssag	risiko > 2,5 mio. kr.	Forsøg, § 286, stk. 2	1 år 6 mdr., heraf 3 mdr. ubetinget + 200 t.
S-2703-10	Ildspåsættelse af eget hjem + krav	–	–	1 år 6 mdr. ubetinget

Tre observationer:

1. Beløbet driver ikke alene udmålingen. Både AM2017.10.13Ø2 (218.312 kr., forsøg) og S-1168-21 (245.238 kr., fuldbyrdet) landede på 5-6 måneder betinget. Ingen af dem blev henført under § 286, stk. 2, selvom vindingens omfang er et af kriterierne. Overbygningen slog først igennem i S-2862-18, hvor udførelsesmåden – fabrikeret dokumentbevis fremlagt i en verserende retssag – kom oveni, og hvor risikoen oversteg 2,5 mio. kr.

2. Ubetinget straf udløses af recidiv og kontekst, ikke af sagsstørrelse. I AM2019.12.05Ø skærpede Østre Landsret fra 3 til 5 måneders ubetinget fængsel med henvisning til, at forholdene lå tidsmæssigt tæt og "kort tid efter tiltaltes prøveløsladelse", og at tiltalte tidligere var straffet for bedrageri. Landsretten fandt ikke grundlag for betinget straf, "heller ikke med vilkår om samfundstjeneste", uanset at tiltalte havde erklæret sig villig.

3. Personlige forhold og sagsbehandlingstid trækker nedad. I 15-3508/2009 fandt retten det "undtagelsesvist forsvarligt" at gøre straffen betinget efter § 56, stk. 2 på grund af tiltaltes høje alder og gode personlige forhold. I AM2022.11.01V vægtede retterne tidsforløbet fra forholdets begåelse til domsafsigelsen samt tiltaltes gode personlige forhold og gjorde straffen betinget efter § 56, stk. 1.

Tillægsstraf efter § 89 er hyppig, fordi forsikringssvig ofte opdages år efter gerningen og pådømmes efter andre domme – det ses i AM2019.12.05Ø, S-138-18 og S-2703-10. I AM2019.12.05Ø afstod landsretten samtidig

fra at indregne en reststraf på 32 dage fra en prøveløsladelse, "idet der herved er taget hensyn til den tid, der er forløbet, samt til at prøveløsladelsen relaterede sig til en afsoning vedrørende ikke ligeartet kriminalitet".

Endelig er [S-0094-16](#) et eksempel på, at lovændringer om samfundstjeneste slår direkte igennem: byretten havde gjort 3 af 6 måneder ubetinget, men landsretten gjorde straffen fuldt betinget under henvisning til forarbejderne til **lov nr. 152 af 18. februar 2015 (Samfundstjeneste mv.)** – bemærkelsesværdigt efter påstand herom fra **anklagemyndigheden** selv.

LOV

Straffeloven § 56, stk. 1, 2

Straffeloven § 62

Straffeloven § 63

Straffeloven § 89

Straffeloven § 286, stk. 2

PRAKSIS	Landsretten · Landsretsdom om forsikringssvig og falsk anmeldelse af indbrud efter fund af "stjålne" genstande	09.11.2022
	Landsretten · Dom for forsøg på bedrageri ved urigtige oplysninger om bilens kilometertal i forsikringssag	01.11.2022
	Landsretten · Dom for forsøg på forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse: Landsretten skærper straffen efter domfældelse for alle tre forhold	05.12.2019
	Landsretten · Dokumentfalsk og forsøg på groft bedrageri i retssag om invalidepension – Fængsel og samfundstjeneste	13.05.2019
	Landsretten · Betinget fængsel for bedrageri og falsk anmeldelse: Anmeldelse af biltyveri for at opnå forsikringserstatning	04.06.2018
	Landsretten · Landsretten dømmer for forsøg på forsikringsbedrageri ved fingeret færdselsuheld: Betinget fængsel og samfundstjeneste	30.04.2018
	Landsretten · Falsk anmeldelse og forsøg på bedrageri over for forsikringsselskab ved fingeret indbrud i restaurant	13.10.2017
	Landsretten · Fuld betinget dom i landsretten for forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse efter ny lov om samfundstjeneste	07.11.2016
	Landsretten · Dom for forsikringssvind og forsætlig brandstiftelse af eget hjem	03.08.2011
	Landsretten · Dom for forsøg på bedrageri via falske forsikringsanmeldelser af stjålne genstande	10.05.2010

Selskabets erstatningskrav under straffesagen – retsplejelovens § 992

§ 10

Forsikringsselskabet kan få sit krav påkendt under straffesagen, men det sker langt fra altid. [Retsplejelovens § 992, stk. 1](#) bestemmer, at kravet ikke tages under påkendelse, hvis de foreliggende oplysninger er ufuldstændige, eller hvis afgørelsen af straffespørgsmålet ikke medfører en tilsvarende afgørelse af det borgerlige krav.

Praksis går begge veje:

- **Kravet påkendt:** I [S-1168-21](#) blev tiltalte dømt til at betale 245.238 kr. til forsikringsselskabet inden 14 dage – kravet var opgjort, og tiltalte anerkendte størrelsen, selvom hun bestred pligten. Tilsvarende blev der i [S-386-20](#) pålagt erstatningspligt sammen med den betingede straf.
- **Kravet henvist:** I [S-0094-16](#) nedlagde selskabet påstand om 218.780,23 kr., og tiltalte anerkendte erstatningspligten i princippet, men bestred beløbets størrelse. Kravet blev afvist fra påkendelse i straffesagen, jf. § 992, stk. 1.

Mønstret er, at det er **beløbsopgørelsens dokumentation**, ikke ansvarsgrundlaget, der afgør spørgsmålet. Det samme ses uden for forsikringssvigsagerne: i [S-0094-23](#) fandt begge instanser, at erstatningskravene var skønnede uden dokumentation for tabets størrelse, og henviste dem til civilt søgsmål efter [§ 992](#).

Afvisningen er ikke et tab af kravet. Efter [§ 992, stk. 2](#) står det "den forurettede frit for at påtale dette i den borgerlige retsplejes former". Selskabet, der ønsker sit krav afgjort i straffesagen, har derfor en klar tilskyndelse til at møde med en fuldt dokumenteret opgørelse – ikke blot en policeberegning. Selskabernes regresadgang i øvrigt behandles under [subrogation-regres-forsikring](#).

LOV	Retsplejeloven § 992, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Landsretten · Seriemæssig brandstiftelse begået af stationschef: Fængsel i 4 år og rettighedsfrakendelse	20.06.2023
	Landsretten · Bedrageri ved bortskaffelse og svigagtig tyverianmeldelse af firmabil – Betinget fængsel og erstatningspligt	08.02.2023
	Landsretten · Landsretsdom om forsikringssvig og falsk anmeldelse af indbrud efter fund af "stjålne" genstande	09.11.2022
	Landsretten · Fuld betinget dom i landsretten for forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse efter ny lov om samfundstjeneste	07.11.2016

§ 11 Selskabets adgang til straffesagens akter – §§ 41 d og 729 b-d

Skal selskabet bruge straffesagen til at underbygge et regreskrav eller en forsætsvurdering, er adgangen til akterne reguleret af retsplejelovens almindelige regler. Rigsadvokatmeddelelsen om aktindsigt slår i [pkt. 4.1.5](#) udgangspunktet fast:

Retsplejeloven indeholder ingen særlige regler om aktindsigt for forsikringsselskaber. Reglerne om aktindsigt for forsikringsselskaber adskiller sig således principielt ikke fra reglerne om aktindsigt i andre sager hos politi og anklagemyndighed.

Hovedhjemlen er [retsplejelovens § 41 d, stk. 1](#) – men den forudsætter, at **sagen er endeligt afsluttet**. Meddelelsen er utvetydig i [pkt. 4.1.5.2](#):

Forsikringsselskabers adgang til aktindsigt er navnlig reguleret af retsplejelovens § 41 d, stk. 1. Aktindsigt efter bestemmelsen forudsætter imidlertid, at sagen er afsluttet. Bestemmelsen giver derfor ikke et forsikringsselskab ret til aktindsigt i en verserende straffesag, herunder en verserende sag om færdselsuheld. Det gælder, selvom der måtte foreligge en fuldmagt fra kunden.

I den verserende sag er selskabet derfor henvist til **meroffentlighed** efter [§ 41 h, stk. 1](#). Her sætter tavshedspligten en snæver ramme: straffesager indeholder normalt oplysninger om enkeltpersoners private forhold, og der kan som udgangspunkt ikke gives meraktindsigt heri uden samtykke. Konkrete dokumenter – anmeldelsesrapport, skitse, fotorapport – kan dog efter omstændighederne udleveres, evt. anonymiseret.

Vejen om [§§ 729 b-d](#) via fuldmagt fra sigtede er ifølge meddelelsen i [pkt. 4.1.5.1](#) i praksis lukket i den verserende sag, fordi sigtede efter [§ 730, stk. 2](#) som klart udgangspunkt kun kan lade sig repræsentere af en advokat som forsvarer. En fuldmagt kan derimod være relevant, når sagen er **afsluttet**.

For brandsagerne er meddelelsen direkte på punktet i [pkt. 4.1.5.5](#):

Det kan også være et brandforsikringsselskab, som har måttet betale erstatning som følge af en påsat brand. I disse tilfælde må det antages, at forsikringsselskabet på det tidspunkt, hvor den pågældende domfældes, og regreskravet er opstået, har en sådan individuel og væsentlig interesse i sagen, at der i medfør af retsplejelovens § 41 d, stk. 1, kan meddeles selskabet aktindsigt i politirapporterne. Igen er det dog en betingelse, at straffesagen er endeligt afsluttet.

Den praktiske konsekvens er en tidsforskydning: selskabet får typisk først fuld indsigt, når straffesagen er slut – og skal derfor ofte træffe sin dækningsbeslutning på eget bevismateriale.

LOV

Retsplejeloven § 41d, stk. 1

Retsplejeloven § 41h, stk. 1

Retsplejeloven § 730, stk. 2

§ 12 Grænsefladen til den civile dækningssag – to forskellige beviskrav

Straffesagen og dækningssagen kører parallelt, men på forskellige spor. Det er afgørende at holde dem adskilt.

Beviskravet er forskelligt. I straffesagen skal skylden bevises "med den til domfældelse fornødne sikkerhed", jf. [S-3209-17](#). I den civile sag gælder derimod, at det "efter almindelige forsikringsretlige principper påhviler klageren at bevise, at der foreligger forhold, som udgør en dækningsberettigende skade". Ankenævnet for Forsikring udtrykte forskellen præcist i [sag 77397](#), hvor teleoplysninger viste, at klagerens udlejer havde ringet en halv time **før** forsikringen blev tegnet:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har sandsynliggjort, at det første indbrud er sket i forsikringstiden. Herefter kan nævnet ikke kritisere, at selskabet har afvist dækning for dette indbrud, som sket.

og tilføjede forbeholdet:

Dette udelukker dog ikke, at en nærmere bevisførelse om tegningssituationen og tyveritidspunktet for en domstol, kan begrunde et andet resultat.

Selskabet kan afvise uden at der rejses tiltale. Det ses tydeligt i [sag 102096](#) (mistanke om fingeret uheld, [FAL § 18, stk. 1](#)), [sag 102066](#) og [sag 102915](#), hvor dækning blev afvist på grundlag af mistanke om svig.

Højesteret har sat en grænse for, hvor let en sådan civil konstatering må stå uprøvet. I [BS-60197/2025-HJR](#) havde politiet henlagt efterforskningen af en husbrand uden at identificere en gerningsperson, hvorefter selskabet – med støtte i Ankenævnet for Forsikring og byretten – afviste dækning under henvisning til, at ejeren selv havde påsat branden. Vestre Landsret afviste ankens behandling efter [retsplejelovens § 368 a](#). Højesteret ophævede og hjemviste:

Højesteret finder, at det som udgangspunkt har en sådan betydning at blive dømt i en forsikringssag om forsætlig fremkaldelse af brand på en ejendom, at afvisning af den dømtes anke efter retsplejelovens § 368 a kun kan finde sted, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Afgørelsen anerkender, at en civilretlig konstatering af forsætlig brandstiftelse reelt er en indgribende tilskrivning af strafbart forhold – selv når straffesagen aldrig blev rejst.

Den civilretlige sanktion. Svig ved skadesanmeldelsen rammes af [forsikringsaftalelovens § 23, stk. 1](#), hvorefter det kan vedtages, at den sikrede mister retten til forsikringsydelsen, hvis han "svigagtig opgiver eller fortier en omstændighed, der er af betydning for bedømmelsen af selskabets ansvar". Bestemmelsen indeholder dog en domstolsventil: retten kan "under hensyntagen til de omstændigheder, under hvilke det svigagtige forhold

fandt sted", bestemme, at ydelsen uanset aftalen helt eller delvis skal erlægges. Er oplysningen ikke givet i svigagtig hensigt, har det efter § 23, stk. 2 ikke anden virkning end den i § 21, stk. 2 angivne. Den civile side behandles udførligt under [forsikringssvig-dækningsbortfald](#), og urigtige risikoplysninger ved tegningen under [oplysningspligt-fal](#).

LOV

[Forsikringsaftaleloven § 18, stk. 1](#)[Forsikringsaftaleloven § 21, stk. 2](#)[Forsikringsaftaleloven § 23, stk. 1, 2](#)[Retsplejeloven § 368a](#)

PRAKSIS	Højesteret · Afvisning af ankesag i forsikringssag om forsætlig brandstiftelse kræver særlige omstændigheder efter retsplejelovens § 368 a	04.06.2026
	Landsretten · Betinget fængsel for bedrageri og falsk anmeldelse: Anmeldelse af biltyveri for at opnå forsikringserstatning	04.06.2018
	Ankenævnet for Forsikring · Afvisning af dækning for indbrud efter mistanke om forsikringssvindel	11.06.2025
	Ankenævnet for Forsikring · Afvisning af kaskodækning ved påkørsel af træ grundet mistanke om fingeret uheld	19.03.2025
	Ankenævnet for Forsikring · Afvisning af erstatning for indbrud pga. tvivl om hændelsesforløbet og tidligere forsikringssvindel	27.11.2024
	Ankenævnet for Forsikring · Afvisning af dækning for indbrud: Tvist om tidspunkt for forsikringstegning	08.11.2010

§ 13 Sammenfatning: hvad praksis lærer os

Forsikringssvig er strafferetligt ukompliceret at kvalificere og bevismæssigt krævende at føre.

Kvalifikationen er stabil: § 279 med strafferamme efter § 285, stk. 1, oftest som forsøg efter § 21, i sammenstød med § 165 når forholdet også er anmeldt til politiet, og med § 181, stk. 2 som selvstændig overbygning ved ildspåsættelse. § 289 er uden for billedet ved svig mod private selskaber; § 286, stk. 2 er den relevante skærpelse, men aktiveres sjældent – først når udførelsesmåden eller vindingens omfang tilføjer noget ud over selve den urigtige anmeldelse, som i [S-2862-18](#).

Bevisførelsen er sagernes tyngdepunkt. Domstolene domfælder på en indiciehelhed, hvor tiltaltes forklaring tilsidesættes som utroværdig, fordi den ikke kan forliges med de tekniske spor. [S-1168-21](#) illustrerer bedre end nogen anden, hvor meget der afhænger af, om den kriminaltekniske undersøgelse blev foretaget: byretten frifandt uden den, landsretten domfældte med den. Anklagemyndigheden bør sikre den tekniske undersøgelse af det påståede opbrudssted **inden** hovedforhandlingen – ikke efter en frifindelse.

Strafudmålingen følger et fast mønster: 40 dage til 6 måneder, betinget med samfundstjeneste ved førstegangsforhold, uanset beløbets størrelse. Ubetinget straf kræver noget mere – recidiv, forhold begået kort efter prøveløsladelse (**AM2019.12.05Ø**) eller ildspåsættelse ([S-2703-10](#)). Selv når anklagemyndigheden anker med påstand om skærpelse, fastholdes den betingede ramme, medmindre disse momenter foreligger; i [S-0094-16](#) påstod anklagemyndigheden endda selv formildelse til fuldt betinget straf.

For selskabet gælder to praktiske pointer: erstatningskravet bør møde fuldt dokumenteret, ellers henvises det til civilt søgsmål efter [retsplejelovens § 992, stk. 1](#) – og adgangen til straffesagens akter efter [§ 41 d, stk. 1](#) åbner sig først, når straffesagen er endeligt afsluttet. Dækningsbeslutningen må derfor som regel træffes på selskabets eget materiale, med den lavere civile bevisstandard som eneste trøst – og med Højesterets forbehold i [BS-60197/2025-HJR](#) om, at en civil konstatering af forsætlig brandstiftelse er så indgribende, at forsikringstageren har krav på reel toinstansprøvelse.

LOV

[Retsplejeloven § 41d, stk. 1](#)

[Retsplejeloven § 992, stk. 1](#)

[Straffeloven § 165](#)

[Straffeloven § 181, stk. 2](#)

[Straffeloven § 279](#)

[Straffeloven § 285, stk. 1](#)

[Straffeloven § 286, stk. 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Afvisning af ankesag i forsikringssag om forsætlig brandstiftelse kræver særlige omstændigheder efter retsplejelovens § 368 a	04.06.2026
	Landsretten · Landsretsdom om forsikringssvig og falsk anmeldelse af indbrud efter fund af "stjålne" genstande	09.11.2022
	Landsretten · Dom for forsøg på forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse: Landsretten skærper straffen efter domfældelse for alle tre forhold	05.12.2019
	Landsretten · Dokumentfalsk og forsøg på groft bedrageri i retssag om invalidepension – Fængsel og samfundstjeneste	13.05.2019
	Landsretten · Fuld betinget dom i landsretten for forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse efter ny lov om samfundstjeneste	07.11.2016
	Landsretten · Dom for forsikringssvindel og forsætlig brandstiftelse af eget hjem	03.08.2011

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Straffeloven § 21		Straffeloven § 165
Straffeloven § 181	stk. 2	Straffeloven § 279
Straffeloven § 285	stk. 1	Straffeloven § 286 stk. 2

MATERIALE Citerede afgørelser

24 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

2

04.06.2026	Afvisning af ankesag i forsikringssag om forsætlig brandstiftelse kræver særlige omstændigheder efter retsplejelovens § 368 a	60197-2025
30.05.2016	Betinget fængsel og samfundstjeneste for brandstiftelse efter straffelovens § 181, stk. 1	263-2015

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

15

20.06.2023	Seriemæssig brandstiftelse begået af stationschef: Fængsel i 4 år og rettighedsfrakendelse	S-0094-23
08.02.2023	Bedrageri ved bortskaffelse og svigagtig tyverianmeldelse af firmabil – Betinget fængsel og erstatningspligt	S-386-20
09.11.2022	Landsretsdom om forsikringssvig og falsk anmeldelse af indbrud efter fund af "stjålne" genstande	S-1168-21
01.11.2022	Dom for forsøg på bedrageri ved urigtige oplysninger om bilens kilometertal i forsikringssag	S-0646-22
05.12.2019	Dom for forsøg på forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse: Landsretten skærper straffen efter domfældelse for alle tre forhold	AM2019.12.05Ø

13.05.2019	Dokumentfalsk og forsøg på groft bedrageri i retssag om invalidepension – Fængsel og samfundstjeneste	S-2862-18
04.06.2018	Betinget fængsel for bedrageri og falsk anmeldelse: Anmeldelse af biltyveri for at opnå forsikringserstatning	S-3209-17
30.04.2018	Landsretten dømmer for forsøg på forsikringsbedrageri ved fingeret færdselsuheld: Betinget fængsel og samfundstjeneste	S-138-18
20.03.2018	Betinget straf for påsat brand i egen villa med forsæt til forsikringsbedrageri	S-1457-17
13.10.2017	Falsk anmeldelse og forsøg på bedrageri over for forsikringsselskab ved fingeret indbrud i restaurant	AM2017.10.1302
07.11.2016	Fuld betinget dom i landsretten for forsikringsbedrageri og falsk anmeldelse efter ny lov om samfundstjeneste	S-0094-16
03.08.2011	Dom for forsikringssvindel og forsætlig brandstiftelse af eget hjem	S-2703-10
10.05.2010	Dom for forsøg på bedrageri via falske forsikringsanmeldelser af stjålne genstande	15-3508/2009
21.09.2009	Østre Landsrets dom vedrørende forsikringsbedrageri og hærværk gennem forsætlige påkørsler	S-717-09
11.03.2009	Ankesag om forsøg på forsikringsbedrageri vedrørende stjålne højttalere	S-0345-09

BYRETTE · FØRSTE INSTANS

3

05.09.2025	Betinget fængsel for falsk anmeldelse, forsikringsbedrageri og overladelse af bil til person uden kørekort	10070-11796
11.02.2010	Dom for bedrageri mod medicinstuderende i forbindelse med forsikringssvindel	SS 2-13486/2009
09.04.2008	Dom for bedrageri og falsk anmeldelse med udvisning	5401-6478

ANKENÆVNET FOR FORSIKRING · NÆVN / KLAGEINSTANS

4

11.06.2025	Afvisning af dækning for indbrud efter mistanke om forsikringssvindel	102915
19.03.2025	Afvisning af kaskodækning ved påkørsel af træ grundet mistanke om fingeret uheld	102096
27.11.2024	Afvisning af erstatning for indbrud pga. tvivl om hændelsesforløbet og tidligere forsikringssvindel	102066
08.11.2010	Afvisning af dækning for indbrud: Tvist om tidspunkt for forsikringstegning	77397